



## Till

Erik Nilsson

## Kopia

Per Gunnar Rosengren  
Mattias Ahlkvist  
Linda Norman Torvang  
Majlis Nilsson

## Skriftliga synpunkter med anledning av Skolverkets förslag till kursplaner

Svenska Tornedalingars Riksförbund-Tornionlaaksolaiset, STR-T, företrädare för den nationella minoriteten tornedalingar, kväner och lantalaiset samt nationella minoritetspråket meänkieli lämnar härmed skriftliga synpunkter tillhörande samrådsmötet den 4 juni med Utbildningsdepartementet.

### Inledning

Skolverket och Utbildningsdepartementet motiverar förändringar i nuvarande kursplan för historia med att undervisning om nationella minoriteter stärks genom att förflytta undervisning från historia till samhällskunskap. **STR-T delar inte den uppfattningen.**

De nationella minoriteternas historia, kultur och språk är inte något vid sidan av det svenska majoritetssamhället. Det är en integrerad del av det svenska samhället såväl i går, som i dag och i morgon. Hur det svenska majoritetssamhället behandlat minoriteterna i historisk tid är inte bara minoriteternas historia utan en integrerad del av Sveriges historia och hör således hemma överallt där denna behandlas. Kunskaperna om de nationella minoriteternas historia, kultur och språk måste därför integreras i undervisningen om motsvarande i det majoritetssamhälle som det undervisas om under alla år i skolan. Att sammanföra undervisningen om alla de olika aspekterna av de nationella minoriteterna i samhällskunskap i grundskolan är bara en fortsättning av majoritetssamhällets koloniala behandling av de nationella minoriteterna i Sverige som något perifert och vid sidan om.

Sverige har kritiserats av Europarådet för bristande undervisning och avsaknad av utbildningskedja för nationella minoriteter. Denna typ av förändring i kursplan är fullkomligt absurd. Undervisning om nationella minoriteter ska ske under hela grundskolan. STR-T vill därutöver förtydliga att Skolverkets förslag strider mot andan i Europarådets ramkonvention. I Art. 6 1., förpliktigas staterna att "...uppmuntra en anda av tolerans och mellankulturell dialog och vidta effektiva åtgärder för att främja ömsesidig respekt och förståelse samt samarbete mellan alla personer som bor inom deras territorium (...), särskilt på utbildnings- och kulturområdet (...). I Art. 12 1. stipuleras att de ratificerande parterna "...skall, där det är lämpligt, vidta åtgärder på utbildnings- och forskningsområdet för att främja kunskapen om sina nationella minoriteters (...) kultur, historia, språk och religion." Kunskap om de nationella minoriteterna i majoritetssamhället är grunden för ökad respekt för minoritetsrättigheter och tolerans. Utformningen av undervisningen i grundskolan är kanske samhällets viktigaste redskap för sådan kunskap. Genom att föreslå en försvagning av undervisningen om de nationella minoriteterna riskerar Skolverkets förslag att motarbeta allt detta.

STR-T anser också att förslaget strider mot det som står i Skolverkets egen instruktion, Förordning (2015:1047)4, 18 §: "Myndigheten ska (...) ha ett samlat ansvar för frågor om de nationella minoriteterna





och de nationella minoritetsspråken inom ramen för sitt verksamhetsområde, vilket innefattar att verka samlande, stödande och pådrivande i förhållande till berörda parter.”

År 2017 och 2018 publicerades en del artiklar som undersökte undervisningen om nationella minoriteter och siffrorna är inte särskilt smickrande<sup>1</sup>. I en studie där 200 högstadielärare från hela landet deltog visade det sig att de ofta hoppar över undervisningen om nationella minoriteter på grund av tidsbrist. Enligt samma studie undervisade inte en av fyra högstadielärare i historia alls om nationella minoriteter. När det kom till undervisningstimmar om de nationella minoriteterna som faktiskt gavs varierade det mellan en timme per läsår till åtta timmar per läsår i årskurs 7-9. Vanligast var det att lärare undervisade tre till fyra timmar om de nationella minoriteterna. Orsaken enligt lärare var då att det råder brist på läromedel om de nationella minoriteterna.

### Förslag till förändringar i Skolverkets förslag till kursplan för historia

STR-T menar att det är viktigt att integrera undervisningen om nationella minoriteter i centralt innehåll i kursplan för historia.

Centralt innehåll Åk 1-3: Exempelvis avsnittet ”Att leva i närområdet” eller ”Att leva i världen”.

Centralt innehåll Åk 4-6: Exempelvis ”Maktförhållanden och levnadsvillkor i Norden, ca 1500-1800”

Centralt innehåll Åk 7-9: Exempelvis ”Demokratisering och ökade globalisering, cirka 1900-nutid”

### Krav

**Kursplanen för historia ska inkludera nationella minoriteter.**

STR-T vill även fortsättningsvis **vara delaktig i beredningen av Skolverkets förslag till kursplaner och kräver en fortsatt dialog i ärendet innan beslut fattas av regeringen med hänvisning till §5 i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk**. Skolverket har inte genomfört regelrätta samråd med förbundet angående förslag till kursplaner för historia samt modersmålsundervisning för meänkieli.

Dag som ovan

Kerstin Salomonsson  
Ordförande

Maja Mella  
Verksamhetsledare

<sup>1</sup> Nationella minoriteter glöms bort i historieundervisningen, Sveriges radio P4 Norrbotten 26 april 2017

<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=98&artikel=6681450&fbclid=IwAR2rxnk2tObV7X9IRalJUSPGldgEeOQs3JlIt53C18%206o6Khi2Oi7RRi9cM>

Flera nationella minoriteter osynliga i läroböckerna, Sveriges radio P4 Sörmland 25 april 2017

[https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=87&artikel=6681236&fbclid=IwAR25gpzD6bil3Ueq1QxhX-ZoiBuWml5xD9URNujNzWA6oVNDsnF\\_7UKtGU](https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=87&artikel=6681236&fbclid=IwAR25gpzD6bil3Ueq1QxhX-ZoiBuWml5xD9URNujNzWA6oVNDsnF_7UKtGU)

Minoritetens historia får lite uppmärksamhet i skolan, Sveriges radio P4 Värmland 26 april 2017

[https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=93&artikel=6678760&fbclid=IwAR2XYXpO7R8ngKKMfg\\_E\\_sRkPLmNx3O5wSPNjnv%20crFT4B5K8\\_srsZjWavLM](https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=93&artikel=6678760&fbclid=IwAR2XYXpO7R8ngKKMfg_E_sRkPLmNx3O5wSPNjnv%20crFT4B5K8_srsZjWavLM)

”Vi har lärt oss var alla kommer ifrån och vad alla snackar och så”, Sveriges radio P 4 Östergötland 26 april 2017

[https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=160&artikel=6678126&fbclid=IwAR3V4eYJeeMLP2CMzujxPWwURhtRdORFhDi6vpf8N6fCgOg\\_kppsklwbI](https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=160&artikel=6678126&fbclid=IwAR3V4eYJeeMLP2CMzujxPWwURhtRdORFhDi6vpf8N6fCgOg_kppsklwbI)

